

Huvudman

ÄNGELHOLMS KOMMUN
info@engelholm.se

Beslut

Datum 2026-05-29
Dnr SI 2026:908
Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, lärlingsutbildning yrkespaket frisöraspirant, hos Vuxenutbildningen i Ängelholms kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Ängelholms kommun en anmärkning avseende brister rörande omfattningen av arbetsplatsförlagt lärande (apl). Ängelholms kommun ska senast den 28 oktober 2026 vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser beslut om apl och handledare.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2026:908) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 inlett en tillsyn av vuxenutbildning på gymnasial nivå inom utbildningen frisöraspirant i Ängelholms kommun. I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten följer gällande bestämmelser om arbetsplatsförlagt lärande (apl). Utbildningen frisöraspirant är en lärlingsutbildning som genomförs genom statsbidrag

för regionalt yrkesvux. Utbildningen ges som en sammanhållen yrkesutbildning som omfattar 1500 poäng och läses under 65 veckor, Nuvarande utbildning påbörjades i januari 2025 och pågår till och med första veckan i juni 2026. Vid tidpunkten för detta beslut är antagning till motsvarande utbildning till höstterminen 2026 öppen.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, studie- och yrkesvägledare och rektorn samt lektionsobservationer den 23 mars 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. lärares tidsplanering för utbildningen inklusive omfattning av apl samt rektors beslut om vilka delar av utbildningen som ska förläggas till apl. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Arbetsplatsförlagt lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Omfattningen av apl

Eleverna säger i intervju att de har apl tre dagar i veckan, måndag till onsdag, och att de har undervisning på skolan på torsdagar och halva fredagar. Eleverna säger också att de vissa måndagar har teoridagar i stället för apl. Läraren säger att hen planerat för apl i en omfattning om tre dagar per vecka men att eleverna utöver detta har apl på vissa lovdagar, då skolan håller stängt. Vidare säger läraren att totalt nio av elevernas apl-dagar ersätts av så kallade teoridagar. Rektorn säger i intervju att hen är

medveten om att lärarens beräkning av elevernas apl utifrån tre dagar per vecka inte verkar nå upp till motsvarande 70 procent av utbildningstiden, men säger också hen inte hade påbörjat sin anställning när uträkningen av mängden apl gjordes.

Huvudmannen har efter begäran om dokumentation redovisat planering för omfattning av elevernas apl för hösten 2025 och våren 2026. Därutöver har huvudmannen inkommit med ytterligare en komplettering till Skolinspektionen den 15 maj 2026. Enligt denna är den andel av utbildningen som är förlagt till apl högre under våren 2025 jämfört med hösten 2025 och våren 2026. Enligt huvudmannen gör detta att elevernas apl totalt uppgår till 70,6 procent av den totala utbildningstiden. I ytterligare kompletterande uppgifter inkomna till Skolinspektionen den 27 maj 2026 uppger huvudmannen att omfattningen av elevernas apl beräknas utifrån från den totala utbildningstiden och att minst 70 procent av den tiden ska genomföras som apl. Gällande fördelning av verksamhetspoäng per veckas apl uppger huvudmannen att utbildningens 1500 verksamhetspoäng fördelas jämnt över 65 veckor, vilket innebär en studietakt om 23 verksamhetspoäng per vecka. Vidare uppger huvudmannen i sin komplettering att om en elev skulle behöva studera på en lägre studietakt vilket innebär fler antal veckor hade omfattningen av apl ändå utgjort minst 70% av den totala studietiden.

Gällande huvudmannens ansvar att se till att samtliga elever ges apl-plats säger eleverna att de fick information som att de förväntades ordna en apl-plats själva om de ville gå utbildningen. Läraren säger att skolan vill att det ska vara elevernas ansvar att söka upp apl-platser eftersom det är ett serviceyrke, och bekräftar att före detta studie- och yrkesvägledaren uppmanat elever att söka apl-plats. Nuvarande studie- och yrkesvägledare säger dock att det är skolans ansvar att ordna apl-plats, och rektorn säger att elever som försökt hitta apl-plats och inte lyckats får hjälp av skolan att hitta en apl-plats. Vidare säger rektorn att det inte stämmer att det är ett krav för att bli antagen till utbildningen att man som elev själv ska kunna skaffa apl-plats.

Handledare

Samtliga elever samt lärare och rektorn säger i intervju att alla elever har fått en handledare utsedd. Såväl elever som lärare och rektorn säger att handledarna har nödvändiga kunskaper för handledaruppdraget. Vidare säger rektorn och lärare att de vill att handledaren ska ha gått Skolverkets handledarutbildning, och rektorn säger att de begär in dokumentation som visar detta från apl-platserna. Därutöver säger läraren att hen tidigt i elevernas utbildning besöker apl-platsen och berättar för handledarna vad hen som lärare förväntar sig att eleverna ska träna på. Såväl elever som lärare och rektor säger att information om vad som förlagts till apl

förmedlas via läraren till handledarna via informationsmöten och genom återkommande veckobrev till handledarna. Informationen beskriver utbildningens innehåll och vilka delar av den som ska ingå i elevernas apl. I intervjuer säger både elever och lärare att läraren regelbundet även genomför trepartssamtal med eleven och handledaren under apl-perioden med syftet att se till att eleverna ges möjlighet att genomföra de moment som beslutats ska förläggas till apl.

Beslut om apl

Bland de dokument som Skolinspektionen begärt in i samband med tillsynen finns ett rektorsbeslut i form av ett dokument där det framgår vilka delar av olika kursernas centrala innehåll som ska genomföras på apl för elever som läser frisöraspirant med start i januari 2025. I dokumentet är delar av det centrala innehållet i kurserna material och miljö, hantverk – introduktion samt frisör 1-6a markerade med ett kryss för att visa att dessa delar är förlagda till apl. Lärare och rektor säger i intervju att beslutet om vilka moment eller delar av det centrala innehållet i utbildningen som ska förläggas till apl stäms av mellan lärare och rektor.

Rättslig reglering

Omfattning av apl

Av 2 kap. 26 § förordning (2011:1108) om vuxenutbildning framgår att med arbetsplatsförlagt lärande avses lärande i en utbildning som genomförs på en eller flera arbetsplatser utanför skolan.

Av 11 § förordning (2016:937) om statsbidrag för regional yrkesinriktad vuxenutbildning, i dess lydelse SFS 2022:1404, framgår att lärlingsutbildning inom regionalt yrkesvux ska syfta till att ge eleverna en grundläggande yrkesutbildning, ökad arbetslivserfarenhet och en möjlighet att under en handledares ledning på en arbetsplats få kunskaper inom ett yrkesområde. En lärlingsutbildning inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå ska omfatta minst 400 och högst 1600 gymnasiepoäng i ämnen som är relevanta för ett yrkesområde och till minst 70 procent genomförs som arbetsplatsförlagt lärande.

Av 2 kap. 2 § första stycket förordningen om vuxenutbildningen framgår att inom kommunal vuxenutbildning beräknas 20 verksamhetspoäng för en veckas heltidsstudier eller för validering av kunskaper av motsvarande omfattning.

Enligt 2 kap. 27 § första stycket förordningen om vuxenutbildningen ansvarar huvudmannen för att skaffa platser för arbetsplatsförlagt lärande och att lärandet uppfyller de krav som ställs på utbildningen.

Handledare

Av 2 kap. 30 § förordning om vuxenutbildning framgår att för en elev som deltar i arbetsplatsförlagt lärande ska det utses en handledare på arbetsplatsen. Som handledare får bara den anlitas som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter av uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig.

Beslut om apl

Av 2 kap. 27 § andra stycket förordning om vuxenutbildning, i dess lydelse SFS 2022:1093, framgår, när det gäller sammanhållna yrkesutbildningar beslutar att rektorn beslutar vilka kurser eller delar av kurser som ska genomföras som arbetsplatsförlagt lärande.

Skolinspektionens bedömning*Omfattningen av apl*

Skolinspektionen bedömer att eleverna inte får apl i den omfattning de har rätt till. Skolinspektionens utredning visar att den apl eleverna får tillgodogöra sig beräknas utifrån 1500 poäng fördelat över 65 veckor, vilket innebär en studietakt på 23 poäng per vecka. I en lärlingsutbildning som bedrivs med statsbidrag inom regionalt yrkesvux ska omfattningen av apl uppgå till 70 procent. Även om studietakten i de delar av utbildningen som inte är förlagd till apl får bedrivas i högre takt än normal studietakt ska apl bedrivas i normal studietakt, vilket innebär 20 verksamhetspoäng per vecka. Detta då det är Skolinspektionens uppfattning att det arbetsplatsförlagda lärandet inte kan komprimeras på samma sätt som undervisningen i skolan, där huvudmannen själv kan påverka studietakten. Att eleverna inte ges apl i en omfattning som motsvarar minst 70 procent av yrkesutbildningen utgör därför en brist.

Vad gäller kravet att det är huvudmannen som ansvarar för att skaffa platser för apl och att lärandet uppfyller de krav som ställs på utbildningen framkommer inte att verksamheten bryter mot bestämmelserna.

Handledare

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att verksamheten uppfyller författningarnas krav gällande kravet på att eleverna får arbetsplatsförlagt lärande under ledning av handledare som har nödvändiga kunskaper för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig. Ärendet avslutas därför i denna del.

Beslut om apl

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att verksamheten uppfyller författningarnas krav gällande att rektor ska besluta om vilka

kurser eller delar av kurser som ska genomföras som arbetsplatsförlagt lärande. Ärendet avslutas därför i denna del.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Ängelholms kommuns verksamhet inom yrkespaketet frisörsaspirant vid Vuxenutbildningen i Ängelholm uppfyller inte författningarnas krav vad gäller omfattning av arbetsplatsförlagt lärande (apl). Utredningen visar att apl bedrivs i en studietakt motsvarande 23 poäng per vecka, vilket innebär att eleverna inte fullt ut får apl i den omfattningen de har rätt till. Utredningen visar dock utöver detta att samtliga elever får apl i enlighet med författningarnas krav. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Ängelholms kommun en anmärkning.

X Christina Aro Östgren

Beslutsfattare
Signerat av: Christina Aro Östgren

X Tomas Karlsson

Föredragande
Signerat av: Tomas Karlsson

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Ulrika Kolben Waaranperä medverkat.